

Publikasjon nr. 84
ÅRSBERETNING
1997

Publikasjon nr. 84
ÅRSBERETNING
1997

INNHold

1. STYRETS BERETNING 1997	2
1.1 Styrets og administrasjonens sammensetning og avholdte møter.....	2
1.2 Biproduktmengde i Norge.....	2
1.3 Anvendelse av biprodukter	2
1.4 Miljø- og ressursforhold.....	3
1.5 Hovedpunkter i styrets arbeid	3
1.6 Nasjonal strategi for biprodukter fra fiskeri- og havbruksnæringen.....	3
1.7 Fiskeriforvaltningens arbeidsgruppe for biprodukter.....	3
1.8 Økonomi.....	4
1.9 Informasjon.....	4
1.10 Prosjekter og resultater i 1997.....	4
1.10.1 Generelt.....	5
1.10.2 Markedsføring av torskekinn på innenlandsmarkedet	5
1.10.3 Pilotprosjekt i fabrikktråler.....	5
1.10.4 RUBIN-fôret.....	5
1.10.5 Mikrobølgefôret.....	6
1.10.6 Lakseolje til konsum	6
2. ÅRSREGNSKAP.....	7
2.1 Resultatregnskap	7
2.2 Balanse pr. 31. desember	8
2.3 Noter	9
3. REVISJONSBERETNING.....	10



1. STYRETS BERETNING 1997

Styret har forholdt seg til stifteravtalen for perioden 1995 – 1998 som sier at stiftelsen skulle avsluttes med mindre stifterne ønsket noe annet. Styret tok derfor sikte på å rapportere det avsluttende 1½ år som ett utvidet regnskapsår slik regnskapsloven gir anledning til. I juni 1998 ble det klart at stifterne ønsket at stiftelsen skulle fortsette under ledelse av næringsorganisasjonene. Det ble da iflg. regnskapsloven, ikke lenger anledning til å utvide regnskapsåret 1997. Av denne grunn rapporteres nå regnskapsåret 1997 som et ordinært år. Første halvdel av 1998 vil bli rapportert til de opprinnelige stifterne innen 1. mai 1999.

1.1 Styrets og administrasjonens sammensetning og avholdte møter

Styret har i 1997 vært som følger:

Oppnevnt av:	Styremedlem	Varamedlem
Fiskeri- og Havbruksnæringens Landsforening	Lars Liabø	Otto Gregussen
Norges Fiskarlag	Jørn Henriksen	Dagfinn Malnes
Fiskeri- og Havbruksnæringens Landsforening og Norges Fiskarlag i fellesskap	Fritz Nilsen	Per Arne Johansen
Fiskeridepartementet	Cato Næsfeldt	(ingen)
Miljøverndepartementet	Knut Sjøstad	Kjartan Sandnes
Landbruksdepartementet	Terje Halmø	Oddlaug Knutsen
Observatører:	Nils Ole Baalsrud	Inger Eithun
Statens nærings- og distriktutviklingsfond	Emil B. Jessen	
Norges Forskningsråd	Turid Hiller	
Administrasjonen har bestått av:	Øistein Bækken	daglig leder
	Sigrun Bekkevold	prosjektkoordinator

Det ble avholdt 4 styremøter i 1997 hvorav 1 telefonmøte.

Administrasjonen har hatt kontorfellesskap med sammen med Norges Fiskarlag.

1.2 Biproduktmengde i Norge

Den markante økningen i biproduktmengdene i de senere årene flatet ut i 1997. Mengdene var på 630.000 tonn.

1.3 Anvendelse av biprodukter

Utnyttelsesgraden er den samme som for 1996, dvs. 63%. Siden 1991 har utnyttelsen av biprodukter steget fra 180.000 tonn til 400.000 tonn. I dag kastes ca. 230.000 tonn biprodukter årlig. Dette gjelder i hovedsak biprodukter fra torskefisk som dumpes fra fangstleddet.

Ensilasjemarkedene fungerte i 1997 meget godt. Det produseres nå ca. 120.000 tonn ensilasje årlig i Norge.

Fiskeindustriens biprodukter blir i dag i stor grad frosset og solgt som fôr til pelsdyr. Denne næringen har inntil 1997 hatt et stort råstoffbehov og betalt godt. Dette er imidlertid ikke noen varig løsning for fiskeindustrien. Siden pelsdyrnæringen er utsatt for store variasjoner, må man regne med nye nedgangstider. På grunn av den vanskelige økonomiske situasjonen i Øst-Europa må man være forberedt på at det internasjonale pelsdyrmarkedet vil bli kraftig redusert. Stiftelsen regner med at industrien nå vil være bedre forberedt på en slik situasjon enn tidligere. Dette skyldes at ensilasjemarkedet er opparbeidet og at mange bedrifter allerede har anskaffet ensilasjeanlegg. RUBIN-fôret som synes å være på vei inn i næringen vil også kunne få stor betydning.

1.4 Miljø- og ressursforhold

Det er i dag forholdsvis lite forurensingsproblemer forbundet med biprodukter fra fisk.

Imidlertid blir fortsatt slo og tildels hoder dumpet i havnebasseng i Lofoten. RUBIN's engasjement i området fra 1992 til 1994 bidro til at det ble etablert mottaksanlegg og transportopplegg som i dag dekker hele Lofoten. Disse anleggene blir fortsatt ikke benyttet i tilstrekkelig grad, og går derfor med for liten inntjening.

1.5 Hovedpunkter i styrets arbeid

I følge avtalen mellom stifterne, skulle stiftelsen nedlegges pr. 31. desember 1997. Deretter skulle styret innen et halvt år utarbeide sluttrapporten. Året 1997 har derfor vært det siste ordinære driftsår som var basert på denne stifteravtalen. Året var i stor grad preget av nedtrapping og avslutning av prosjekter.

Styret har vært opptatt av å sikre at RUBIN's resultater blir tatt vare på og utnyttet også etter 1997. Mye av RUBIN's resultater har fortløpende blitt kommersialisert, og disse er dermed sikret. Det er imidlertid også prosjektresultater som fortsatt er sårbare. Styret har sett på om stiftelsen kan bidra aktivt i kommersialiseringsprosessen. I denne forbindelse ble det i 1997 arbeidet med å skape et samarbeid mellom Norsk Hydro, Asmico AS og RUBIN for å få disse bedriftene interesserte i å føre RUBIN-fôret videre, med eller uten RUBIN. Norsk Hydro arbeider nå videre med konseptet.

Styret har arbeidet videre med å finne mer høyverdige anvendelser for biproduktene, og i tillegg sett på hvilke muligheter fangstleddet har for å utnytte biproduktene.

Styret har sett det som særlig viktig å få etablert en nasjonal strategi som kan videreføre utviklingen på biproduktområdet etter utløpet av 1997, og har arbeidet med denne problemstillingen.

1.6 Nasjonal strategi for biprodukter fra fiskeri- og havbruksnæringen

Forslag til "Nasjonal strategi for biprodukter fra fiskeri- og havbruksnæringen" som ble oversendt til stifterne i 1996 har blitt fulgt opp av styret i 1997.

Styret har kommunisert med både næringsorganisasjonene og myndighetene for å redegjøre ytterligere for de mulighetene som ligger i den foreslåtte strategi. Det har særlig blitt belyst hvorfor myndighetene bør bevilge midler til en egen strategi på dette området.

Næringsorganisasjonene har i løpet av året kommet sterkere med i dette arbeidet.

1.7 Fiskeriforvaltningens arbeidsgruppe for biprodukter

Stiftelsen har deltatt i "Arbeidsgruppen for fiskeriforvaltningens håndtering av biprodukter" som har to mål. Det ene er å foreslå tiltak for å komme fram til et regelverk som ikke hindrer utnyttelsen av biprodukter, men som i stedet kan virke stimulerende. Det andre er å foreslå en strategi for å få innarbeidet biproduktsektoren i forvaltningen på en mer systematisk måte enn i dag.

Styret har sett dette engasjementet som viktig for å øke forvaltningens oppmerksomhet mot biproduktsektoren, og for å få realisert de administrative tiltak som er foreslått i "Nasjonal strategi".

1.8 Økonomi

Det har blitt innbetalt kr. 2 500 000,- fra stifterne til gjennomføring av driften. Dette har blitt regnskapsført som inntekt mens slik innbetaling i tidligere år har blitt ført som tilført egenkapital.

Kostnader for administrasjon og styre er holdt innenfor budsjett og utgjør kr. 1 821 993,-.

Prosjektvirksomheten har vært liten i forbindelse med at prosjekter i stor grad har blitt avsluttet og siden det har vært lite midler til slik virksomhet. Dette utgjør kr. 1 804 613,-. Prosjektene er gjennomført innenfor sine budsjetter.

Egenkapitalen utgjorde ved slutten av året kr. 1 718 912.

1.9 Informasjon

Det er lagt stor vekt på å spre informasjon om resultatene av RUBIN's virksomhet. Det er opprettet en database på 1800 personer og firma. Rapporter fra de forskjellige prosjekter er distribuert til utvalg i databasen ut fra hva som er vurdert interessant.

Det ble utarbeidet to brosjyrer om RUBIN-fôret for å bidra til at biproduktene fra villfisk i større grad skulle bli utnyttet lokalt som oppdrettsfôr.

I tillegg har det vært drevet generell informasjonsspredning gjennom nyhetsbladet «Nytt fra RUBIN» og gjennom deltakelse på messe (AquaNor 97).

RUBIN etablerte egen hjemmeside på Internett i 1997. De fleste av RUBIN's rapporter ble i løpet av året digitalisert og lagt ut på hjemmesiden. Styret anser dette som viktig i forbindelse med avslutning av stiftelsens arbeid. Ved å plassere resultatene på Internett, vil brukere kunne laste ned rapporter fra nettet i stedet for å bestille de fra Stiftelsen RUBIN.

1.10 Prosjekter og resultater i 1997

Det har kun vært igangsatt mindre prosjekter i løpet av året. Disse har vært:

- Optimalisering av RUBIN-fôret
- En undersøkelse av "mikrobølgefôr"

1.10.1 Generelt

Basert på at stiftelsen har hatt mindre midler i siste halvdel av virksomhetsperioden, har følgende områder blitt prioritert:

- Videreføring av tidligere RUBIN-prosjekter hvor resultatene har vært lovende, men som likevel er sårbare.
- Nye prosjektområder som ble tatt inn i stifteravtalen for perioden 1995-1997. Dette er prosjekter som omhandler høyverdige markeder som kan betale mer enn de tradisjonelle fôrmarkederne og prosjekter som retter seg mot fangstleddet.

Praktisk talt alle prosjekter ble avsluttet i 1997. Noen få prosjekter fikk anledning til å avslutte i 1998.

De viktigste prosjektene er nevnt nedenfor.

1.10.2 Markedsføring av torskekinn på innenlandsmarkedet

Det ble i 1997 gjennomført et prosjekt ved Møreforskning for spesielt å undersøke markedet innenfor norsk restaurantnæring for torskekinn. Selv om det norske markedet er begrenset i forhold til aktuelle volumer av torskehoder i Norge, ble utviklingen av dette markedet ansett å være strategisk viktig i forbindelse med markedsføring i utlandet. Henvisning til norske gourmétr restauranter, vil ha en god demonstrasjonseffekt på aktuelle utenlandske importører. Prosjektet konsentrerte seg om ferske og frosne torskekinn. Det ble valgt ut til sammen 30 restauranter i 5 av de største norske byene. Tilbakemeldingene viser at det burde være mulig å bygge opp et hjemmemarked på dette området.

1.10.3 Pilotprosjekt i fabrikktråler

Det er gjennomført et forprosjekt som har vært et samarbeid mellom rederi, eksportør og skipskonsulent. Den aktuelle tråler, Eldborgtrål, produserer rundt 6.000 tonn biprodukter årlig. Forprosjektet skulle bl.a. gå ut på:

- Uttesting av eksisterende utstyr og operasjoner ombord
- Uttesting av produktkvalitet av enkelte biprodukter hos videreforedlere og kjøpere
- Markedsundersøkelser
- Planlegging av hovedprosjekt

Man har konsentrert seg om lever, rogn, mage, hode/nakkestykke og skinn.

Det er stipulert en realistisk omsetning på ca. 7 mill. kroner ved å utnytte deler av biproduktmengden til konsumprodukter. For å få til dette vil det være nødvendig å investere 3-5 mill. kroner i utstyr.

Forprosjektet skulle danne grunnlaget for igangsetting av et større pilotprosjekt som skal føre fram til et fullt utbygd produksjonsopplegg ombord.

På grunn av problemer med fisket og avslutningsfrist ved nyttår, ble imidlertid ikke prosjektet helt ferdig.

1.10.4 RUBIN-fôret

Optimalisering av RUBIN-fôret ble videreført i 1997. Fôret har kommet så langt i utvikling at Norsk Hydro nå forsøker å videreføre dette prosjektet.

1.10.5 Mikrobølgefôret

RUBIN's delprosjekt vedrørende utviklingen av mikrobølgefôret ble gjennomført i 1997. Fôret kan lages lettere eller tyngre enn vann. Prosjektet gikk ut på å undersøke fôr som var lettere enn vann, og hvordan dette oppførte seg ved utfôring gjennom et rør nede i merden. Fôret ble spist mens det var på vei mot vannoverflaten.

1.10.6 Lakseolje til konsum

Et samarbeidsprosjekt mellom en produsent av lakseolje (ikke ensilasje), hermetikkindustri og forskningsinstitutt for å forsøke å innarbeide lakseolje i hermetikkindustrien ble fullført i 1997. Lakseoljen produseres av avskjær fra foredling av laks. Det viste seg at lakseoljen var av tilfredsstillende kvalitet til å kunne benyttes til dette formålet.

2. ÅRSREGNSKAP

2.1 Resultatregnskap

	Noter	1997	1996
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Driftsinntekter	1	2 974 127	3 482 790
Kostnader ved virksomheten			
Generelle prosjekter		454 255	285 710
Kvalitet		50 000	
Oppsamling, innsamling, transport		75 000	84 216
Foringsforsøk – markedsutvikling		1 231 955	1 322 177
Teknikk, prosess		380 690	280 000
Problemafval		223 713	
Endring påløpte prosjektkostnader		-611 000	125 000
Styret		276 093	309 354
Administrasjon		1 545 900	1 481 220
Sum kostnader		3 626 606	3 887 677
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Andre finansinntekter		53 053	71 863
Andre finanskostnader		505	
Netto finansposter		<u>52 548</u>	<u>71 863</u>
Årsresultat		<u>-599 931</u>	<u>-333 024</u>
OVERFØRT TIL BALANSE			
Virksomhet		<u>-599 931</u>	<u>-333 024</u>

2.2 Balanse pr. 31. desember

	Noter	1997	1996
EIENDELER			
Omløpsmidler			
Kontanter, bank	2	3 078 011	2 254 257
Andre fordringer		<u>3 013</u>	<u>1 673 535</u>
Sum eiendeler		<u>3 081 024</u>	<u>3 927 792</u>
GJELD OG EGENKAPITAL			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		669 269	416 254
Skyldig, skattetrekk, arbeidsgiveravgift. m.v.		203 421	211 694
Påløpne prosjektkostnader	3	370 000	981 000
Forskudd fra kunder		119 422	
		1 362 112	1 608 948
Egenkapital			
Grunnfond		6 660 000	6 660 000
Virksomhet		-4 941 088	-4 341 156
Sum egenkapital		<u>1 718 912</u>	<u>2 318 844</u>
Sum gjeld og egenkapital		<u>3 081 024</u>	<u>3 927 792</u>

Trondheim, den 11. mars 1999.

<u>Lars Liabø</u> formann	<u>Jørn Henriksen</u>	<u>Fritz Nilsen</u>	<u>Øistein Bækken</u> daglig leder
<u>Cato Næsfeldt</u>	<u>Knut Sjøstad</u>	<u>Terje Halmø</u>	<u>Nils Ole Baalsrud</u>

2.3 Noter

Note 1 - "Driftsinntekter"

Driftsinntekter består av innbetaling fra følgende stiftere:

Fiskeridepartementet	2 000 000
Miljøverndepartementet	300 000
Landbruksdepartementet	200 000
NFR (Tilskudd RUBIN-fôr)	<u>474 127</u>
Sum	<u>2 974 127</u>

Note 2 - "Bundne midler"

Under posten bankinnskudd står kr 108.165,- bundet for skattetrekk.

Note 3 - "Påløpne prosjektkostnader"

Dette er poster som stiftelsen ennå ikke har mottatt faktura på og som av stiftelsen er vurdert som allerede utført.

3. REVISJONSBERETNING